

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4638/23
20.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Бабић, адвокат из Београда, Отона Жупанчића 26/5, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Милош Стојадиновић, адвокат из Београда, Народног фронта 16, ради стицања без основа, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 6717/22 од 21.4.2023. године, у седници већа одржаној дана 20.3.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 6717/22 од 21.4.2023. године у ставовима првом и другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртном изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 6717/22 од 21.4.2023. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ из ..., да тужилци АА из ..., накнади трошкове парничног поступка у износу од 141.300,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиле од 16.4.2021. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име стицања без основа исплати месечно одређене новчане износе за период од септембра 2016. године закључно са априлом 2019. године, са законском затезном каматом за период доцње, ближе одређеним у том

ставу изреке. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба у делу у коме је тужила тражила да јој тужени на име стицања без основа исплати износ за све наредне месеце до правноснажног окончања поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 187.787,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући је у ставовима првом, другом и четвртим изреке, из свих законских разлога предвиђених одредбом члана 373. став 1. ЗПП. Жалбене разлоге је образложио и жалбени предлог изнео. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386. ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, због којих би се побијана одлука морала укинути. Супротно жалбеним наводима туженог, није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, будући да су разлози о битним чињеницама јасни, непротивречни и несумњиво произлазе из садржине изведених доказа, па се законитост и правилност побијане пресуде са сигурношћу могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су бивши супружници. Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П 13366/13 од 29.10.2015. године, а која је постала правноснажна 31.8.2016. године, утврђено је да је тужила, по основу стицања у брачној заједници са туженим стекла право својине са уделом од 1/2 идеалног дела на стану број 28, на IV спрату, у улици ..., у ..., површине 45 м². Од развода брака, у јуну 2008. године, тужила нема приступ стану, иако јој је у том периоду уручен примерак кључева од стана, јер је тужени променио браву, чиме јој је онемогућио приступ истом. По правноснажности пресуде којом је утврђено тужилино право сувојине на стану, тужила је на више начина покушавала да идејствује предају кључа од стана, али јој тужени кључ није предао. Тужила је покренула поступак за деобу заједничке непокретности у ванпарничном поступку и парнични поступак за предају непокретности у судржавину. У целом утуженом периоду (од 1.9.2016. до 30.4.2019. године) тужени је издавао предметни стан у закуп, а тужилци није исплатио износе на име 1/2 закупнине од спорног стана. Из налаза и мишљења судског вештака економско – финансијске струке Љубомира Митровића, произилази да тржишна цена закупнине за предметни стан у периоду од 1.9.2016. године до 1.3.2021. године износи 250 евра, а да половина закупнине износи 125 евра. Динарску противвредност ових износа судски вештак је обрачунао по средњем курсу Народне банке Србије за евро на први дан у месецу, па је укупан износ закупнина за период од 1.9.2016. до 1.3.2021. године, обрачунао на 818.675,39 динара. Тужила је на рочишту 21.4.2023. године смањила тужбени захтев за период од маја 2019. године закључно са мартом 2021. године, док је остала код тужбе и тужбеног захтева за период од септембра 2016. године закључно са априлом 2019. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом

одредбе члана 14. став 1. Закона о основама својинскоправних односа-ЗОСПО и члана 219. Закона о облигационим односима-ЗОО закључио да је тужбени захтев тужиље основан, јер је тужени предметни стан издавао у закуп у целокупном утуженом периоду, тужилји није предао део закупнине који одговара њеном сувласничком делу, а тужилја је имала стварну вољу да спорну непокретност користи, имајући у виду да је након правноснажности пресуде којом је утврђено њено право сувојине, тражила од туженог да јој преда примерак кључа од стана што је он одбио да учини, затим је покушала мирним путем да реши спор, а на крају и судским путем покретањем поступка за предају у судржавину и покретањеМ ванпарничног поступка за деобу непокретности.

Све битне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио правилном оценом изведених доказа, у смислу одредбе члана 8. ЗПП. Жалбом туженог чињенично стање није доведено у сумњу, нити су у њима истицане нове чињенице или предлагани нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП.

Правилно је првостепени суд дозволио објективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиље од 16.4.2021. године, имајући у виду да је и по налажењу овог суда, као другостепеног, то било целисходно и да поступак по преиначеној тужби није знатно продужио трајање поступка у смислу члана 199. ЗПП.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиље. Имајући у виду правну природу сувласништва, произлази да у сувласничком режиму када не постоји споразум сувласника о начину коришћења сувласничке ствари или о деоби, сваки сувласник може тражити уређење управљања и коришћења заједничке ствари по правилима ванпарничног поступка. У случају оспоравања права својине, односно евентуално обима удела сувласника, сваком сувласнику остаје на располагању тужба ради предаје непокретности у судржавину, па сувласник који није држалац сувласничке непокретности уколико није предузео нешто од претходно наведеног, не може се сматрати сувласником који се активно понашао у односу на ствар која је у сувласничком режиму. Сувласник непокретности који није у државини има право на новчану накнаду за коришћење свог сувласничког дела од другог сувласника који је у државини целе непокретности у ситуацији када се активно понашао, односно када је тражио предају у супосед, уређење начина коришћења или деобу сувласничке ствари. У конкретном случају, тужени је, као сувласник са уделом од 1/2, предметну непокретност издавао у закуп након развода брака парничних странака, при чему је тужилја водила поступак за утврђење сувласничких права, и након тога тражила да јој по правноснажности пресуде, тужени омогући коришћење стамбеног простора тако што ће јој предати примерак кључева, затим је покренула судски поступак за предају у посед наведене непокретности и поднела је захтев за деобу непокретности, чиме је несумњиво исказала намеру да предметну непокретност користи, како то правилно закључује првостепени суд. Тужилја је употребљавала правна средства која ефективно воде остварењу њеног права као сувласника, а то је право на судржавину непокретности.

Правилно је првостепени суд утврдио висину тужбеног захтева имајући у виду

налаз и мишљење судског вештака економско – финансијске струке Љубомира Митровића, а који је дат на основу тржишне цене закупнине за предметни стан у утуженом периоду. На досуђене износе потраживања, правилно је првостепени суд, применом одредби члана 214. ЗОО, досудио тужиљи законску затезну камату почев од 1. у месецу за претходни месец па до исплате, крећући се у границама постављеног тужбеног захтева, с обзиром на то да је тужени био несавестан стилац имајући у виду да је знао да није једини власник предметног стана, па тужиља има право на исплату законске затезне камате на досуђене износе почев од доспелости сваког појединачног месечног износа, до исплате.

Неосновано тужени жалбом побија правилност извршене оцене доказа. Одредбом члана 8. ЗПП установљено је начело слободне оцене доказа које подразумева одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази и која препушта суду према специфичностима конкретног случаја и резултатима истраживања, да слободно без формалних ограничења, савесно и брижљиво оцени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама. Слободна оцена доказа подразумева и слободно одлучивање суда које ће доказе, по предлогу странака извести, ради утврђивања одлучних чињеница. Првостепени суд је на основу изведених писаних доказа, саслушањем тужиље и туженог правилно утврдио да је тужиља тражила да јој се омогући коришћење спорног стана, да је у периоду од од 1.9.2016. до 30.4.2019. године тужени издавао предметни стан у закуп и да тужиљи није исплаћивао део закупнине у висини њеног сувласничког дела, правилном применом правила о терету доказивања. Следом изнетог, неосновано је жалбено указивање да је чињенично стање погрешно утврђено јер је засновано на оцени исказа тужиље коме је првостепени суд поклатио веру, као и на погрешној оцени да узме као признату чињеницу да је тужени у целокупном утуженом периоду издавао предметни стан у закуп. Суд је своје уверење о истинитости изложених навода тужиље исказао кроз оцену доказа у побијаној пресуди и дао јасне и уверљиве разлоге због којих је прихватио њен исказ и правилно закључио о постојању правно релеватних чињеница. Суд је своје разлоге о оцени да узме као признату чињеницу да је тужени у целокупном утуженом периоду издавао предметни стан у закуп дао узимајући у обзир све околности у складу са одредбом члана 230. став 3. ЗПП, те су нетачни наводи туженог у жалби да првостепени суд није поступио по налогу другостепеног суда.

Неосновани су жалбени наводи туженог да је тужиља у поседу предметног стана почев од 20.5.2008. године када су јој предати кључеви истог. Ово с тога што је тужени у свом исказу приликом саслушања на рочишту 2.12.2020. године навео да је након судског извршења из маја 2008 године тужени својевољно заменио цилиндар браве на вратима предметног стана и да од 2008. године није ни у једном посебном поступку предао кључ тужиљи, а током поступка тужени није суду доставио ни предложио ниједан доказ на околности да је тужиља била у непосредном или посредном поседу стана.

Како се ни осталим наводима у жалби законитост и правилност побијане пресуде не доводи у сумњу, применом одредбе члана 390. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Међутим, основано се жалбом туженог указује да одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу четвртом изреке ожалбене пресуде није правилна. Наиме, иако је правилно оценио да тужилци, с обзиром на исход спора, припада право на накнаду трошкова парничног поступка које је тужени дужан да јој надокнади, првостепени суд није правилно применио одредбе чл. 154. и 163. ЗПП, приликом одлучивања о трошковима који су били потребни ради вођења ове парнице и одмеравања њихове висине, с обзиром на то да се није кретао у границама опредељених трошкова за које је тражена накнада. У том смислу, имајући у виду исход спора, вредност предмета спора, постигнути успех странака и одредбе чл. 153, 154. и 163. ЗПП, суд је приликом одлучивања које ће трошкове странци накнадити узео у обзир само оне који су били нужни ради вођења парнице и опредељен трошковник на рочишту од 21.4.2023. године, па је ставом другим изреке преиначио решење о трошковима поступка применом члана 401. тачка 3. ЗПП и обавезао туженог да на име трошкова поступка исплати тужилци укупан износ од 141.300,00 динара, и то на име састава тужбе и једног образложеног поднеска износ од по 9.000,00 динара, за заступање на четири одржана рочишта износ од по 10.500,00 динара, за приступ на четири неодржана рочишта износ од по 6.000,00 динара, за трошкове вештачења износ од 20.000,00 динара, за судску таксу на тужбу износ од 17.800,00 динара и за судску таксу на првостепену одлуку износ од 19.500,00 динара, све у складу са Таксеном и Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећим у време пресуђења, крећући се у границама опредељеног захтева за накнаду трошкова парничног поступка. На досуђени износ тужилци припада и законска затезна камата у смислу одредбе члана 277. став 1. ЗОО почев од дана извршности, до исплате.

Како је тужени у поступку по изјављеном правном леку успео у незнатном делу, и то за трошкове поступка који представљају споредно потраживање, то је његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен, као у ставу трећем изреке ове пресуде, применом члана 153. став 2. у вези члана 165. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић